

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Ceaica Nikon Nicolae, născut la 28 februarie 1963, originar și domiciliat r-ul Sîngerei, s. Tăura Veche

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 27.03.2013 - 05.12.2013

2. instanța de apel: 14.01.2014 - 24.09.2014

3. instanța de recurs: 27.11.2014 - 10.02.2015

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 05 decembrie 2013, a fost încetat procesul penal în privința lui Ceaica Nikon Nicolae învinuit în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, cu atragerea lui la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Conform art. 30 Cod contravențional, a fost încetat procesul în privința lui Ceaica N., în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Ceaica N., a fost învinuit pentru faptul că, la 07 februarie 2013, în jurul orei 21.30, aflându-se în calitate de pasager în automobilul de model „Daewoo-Nexia” cu n/î BL DI 619, ce se deplasa pe traseul Brest-Odessa, la intersecția cu șoseaua ce duce spre localitatea Chișcăreni, r-ul Sîngerei, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind intenția de omor a șoferului Cornilov Grigore, intenționat i-a aplicat ultimului două lovituri cu un foarfece, însă din cauze independente de voința lui, acestea nu și-au produs efectul, acțiunile fiindu-i curmate de victimă, cauzându-i astfel vătămări corporale neînsemnate.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, ca *tentativa de omor al unei persoane*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În motivarea apelului procurorul a invocat că organul de urmărire penală a acumulat suficiente probe ce denotă integral vinovăția inculpatului la săvârșire tentativei de omor a lui Cornilov G., menționând la acest aspect declarațiile martorilor Golban Gh. și Rotari M., susținute de ei în cadrul confruntărilor, precum și cele făcute nemijlocit de partea vătămată în cadrul urmăririi penale, cât și la confruntarea cu inculpatul, însă la care instanța nu a făcut referire din motivul neaudierii acestuia în ședință de judecată. În același context s-a invocat și cumulul de probe: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.02.2013; procesul-verbal de examinare a obiectului din 08.02.2013 cu planșa fotografică anexată la ea; raportul de expertiză medico-legală nr. 84 din 11.02.2013, prin care la partea vătămată, Cornilov G., s-au depistat leziuni corporale sub formă de excoriații liniare și punctiforme în regiunea mâinii stângi, ce puteau apărea prin acțiunea unui obiect tăietor-înțepător, cum ar putea fi foarfecele și se clasifică ca vătămări neînsemnate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 septembrie 2014, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut din lucrările dosarului că, baza probantă administrată în prezenta cauză, exclude intenția inculpatului îndreptată spre omorul taximetristului, Cornilov Gr., ceea ce face întemeiată soluția primei instanțe privind încetarea procesului penal, cu constatarea în acțiunile inculpatului a consecințelor de fapt survenite, ce se încadrează în norma art. 78 Cod contravențional.

În opinia instanței de apel, acuzarea nu a dovedit cert realizarea aspectului obiectiv și mai ales a celui subiectiv al tentativei de omor imputată inculpatului, iar prima instanță prin cumulul probelor administrate, just a concluzionat lipsa intenției de omor în acțiunile inculpatului, ultimul din neatenție cauzându-i victimei cu foarfecele leziuni corporale neînsemnate. Concluzia dată a fost preluată și de către instanța de apel, deoarece există îndoială asupra motivului care l-ar fi determinat pe făptuitor să comită infracțiunea, fapt ce în corespundere cu art. 8 alin. (3) Cod penal, urmează a fi interpretat în favoarea inculpatului.

Prin urmare, instanța de apel reieșind din materialele cauzei a constatat că, inculpatul nu a tentat să aplice lovitura în zona arterei carotide, precum susține victima, lovitura fiind îndreptată în regiunea tâmplei, care potrivit medicului legist este o zonă osoasă a capului, în care ca rezultat al loviturii cu foarfeca prezentată spre examinare, putea fi cauzat doar careva leziuni neînsemnate. Mai mult ca atât, pretinsa tentativă de omor, nu și-a găsit confirmare nici prin acțiunile întreprinse de către inculpat, deoarece în situația în care el ar fi tentat să lipsească victima de viață, și-ar fi putut realiza scopul în circumstanțele stabilite a cauzei, atunci când aceasta era preocupată de deplasare, pe când după altercația cu Cornilov Gr., inculpatul a fugit din automobil.

De asemenea instanța de apel a menționat și faptul, că la victimă au fost depistate doar două excoriații la mâna cu care a apucat foarfeca, ce se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Pe lângă toate acestea, instanța de apel a remarcat, că inculpatul din start a negat intenția de omor a victimei, depunând declarații consecvente în acest sens, mărturisind că a acționat în modul respectiv, deoarece în condițiile climaterice existente la acel moment (întuneric și ceață densă), s-a speriat când șoferul a cotit în altă direcție, decât cea în care urma cu adevărat să se deplaseze, fiindu-i frică pentru securitatea sa, astfel încercând să se apere.

De altfel, nu se neagă existența unei altercații dintre inculpat și victimă, fiecare din ei acționând în sensul în care a acceptat acțiunile celuilalt, însă aceasta nici de cum nu confirmă tendința inculpatului de a lipsi victima de viață, de aceea instanța de apel a considerat, că învinuirea adusă în acest sens nu și-a găsit confirmare.

Referitor la declarațiile martorului, Golban Gh., din instanța de fond, prin care se pretinde, că inculpatul i-ar fi recunoscut faptul dorinței-i de a străpunge victima cu foarfeca la gât, aceste contravin celor făcute de el în instanța de apel și restul probelor administrate pe caz, fiindcă nici una din ele nu confirmă tendința inculpatului de a-i aplica victimei lovitură în regiunea gâtului.

Instanța de apel, a considerat că nedescrierea de către instanța de fond în conținutul sentinței, a faptei contravenționale, nu servește temei de casare a ei, deoarece fiind o continuitate a procesului judiciar, această eroare poate fi înlăturată în ordine de apel, astfel a reținut faptul, că în seara de 07 februarie 2013, în jurul orei 21.30, aflându-se în calitate de pasager în automobilul de model „Daewoo-Nexia” cu n/î BL DI 619 condus de, Cornilov Grigorii, ce se deplasa pe traseul Brest-Odessa, la intersecția cu șoseaua ce duce spre localitatea Chișcăreni, r-ul Sîngerei, Ceaica Nikon fiind în stare de ebrietate alcoolică, i-a aplicat acestuia două lovituri cu un foarfece, cauzându-i vătămări corporale neînsemnate sub formă de excoriație liniară și punctiformă în regiunea mâinii stângi.

În atare împrejurări, instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe prin care a constatat că în acțiunile inculpatului este prezentă contravenția prevăzută de art. 78 Cod contravențional, este corectă.

Totodată, instanța de apel a menționat și faptul, că deoarece la data pronunțării sentinței, termenul de trei luni a prescripției deja expirase, instanța de judecată corect a dispus încetarea procesului contravențional pe art. 78 alin. (2) Cod contravențional, în legătură cu împlinirea termenului de prescripție..

Referitor la cererea formulată de partea vătămată privind recuperarea daunei materiale în sumă de 5 000 lei, instanța de apel a considerat-o neconfirmată prin date obiective, lăsînd-o fără soluționare, fapt ce în corespundere cu art. 225 alin. (4) Cod de procedură penală, nu-l împiedică de a o iniția în ordinea procedurii civile.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror prin care solicită casarea acesteia în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea poziției sale, recurentul consideră că:

- instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia precum că probele prezentate de acuzare sunt insuficiente pentru a stabili vinovăția inculpatului;

- declarațiile inculpatului, care au stat la baza soluției primei instanțe și instanței de apel, sînt în contradicție cu declarațiile părții vătămate, care confirmă învinuirea adusă inculpatului și anume intenția acestuia de a aplica lovituri victimei cu un foarfece în regiunea capului, fiind în coroborare și cu declarațiile martorilor Golban Gh., Rotari M. și concluziile raportului de expertiză medico legală nr. 84 din 11.02.2013;

- instanța de apel a ignorat circumstanțele stabilite pe caz și anume timpul de noapte, condițiile meteorologice nefavorabile, starea de ebrietate alcoolică a inculpatului, care a încercat să lovească victima cu foarfecele, în regiunea capului, motivul fiind lipsa banilor de a achita serviciile de transport;

- versiunea inculpatului precum că, în timpul cotirii s-a speriat că victima îl transportă în altă parte, apărîndu-i frică pentru securitatea sa, încercînd să se apere, este lipsită de suport. Nu poate fi considerată o simplă coincidență nici versiunea inculpatului că, în momentul cotirii se juca cu foarfecele pe care le ținea în mîină.

7. Judecînd recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Procurorul, invocă ca temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală și anume că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept, deoarece instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal lărgit, analizînd hotărîrea atacată, în raport cu lucrările dosarului consideră că temeiurile invocate de recurent nu sunt incidente în prezenta speță.

Așadar, întru susținerea poziției sale, instanța de recurs remarcă prevederile art. 414 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, unde este prevăzut că *instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

De asemenea, Colegiul menționează că, fiecare probă, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Din studiul apelului declarat de către procuror împotriva hotărîrii instanței de fond rezultă că acesta a considerat-o ilegală deoarece cumulul de probe prezentat

instanței de judecată confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea tentativei de omor asupra părții vătămate.

Instanța de apel, examinând apelul procurorului, la solicitarea lui, a cercetat suplimentar probele administrate la dosar, după cum rezultă din procesul verbal al ședinței de judecată (f.d. 150-158, 169-171), a audiat suplimentar partea vătămată, martorul Golban Gh., inculpatul și expertul medic-legist, Macrițchi S., cercetînd și documentele dosarului, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, apreciindu-le just în corespundere cu cerințele art. 101 al aceluiași Cod, învederînd pertinenta, concludența, utilitatea și veridicitatea și coroborarea reciprocă, astfel, corect ajungînd la concluzia că învinuirea înaintată inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, nu și-a găsit confirmarea, fiind menținută hotărîrea primei instanțe prin care a fost încetat procesul penal pentru fapta imputată, cu atragerea la răspundere contravențională în baza art. 78 Cod contravențional, fiind în cele din urmă încetat procesul din motivul expirării termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere contravențională.

Concluziile sale, atît prima instanță, cît și instanța de apel și le-au motivat prin faptul că probele prezentate de către partea acuzării au fost insuficiente pentru a stabili cu certitudine vinovăția inculpatului în tentativa de omor a părții vătămate și care pun la îndoială caracterul intenționat al acțiunilor inculpatului.

De asemenea, instanțele ierarhic inferioare, au constatat cu certitudine că nu a fost dovedită intenția directă și scopul inculpatului de a săvîrși acțiunile indicate în rechizitoriu.

Avînd ca suport prevederile legale sus enunțate și analizînd textul deciziei instanței de apel, în viziunea Colegiului lărgit, această instanță și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele apelului declarat, iar autorul recursului, de fapt, nu aduce careva argumente noi, care ar combate concluzia instanțelor de judecată. În principiu argumentele invocate în recurs, sunt similare celor invocate în apel, iar instanța de apel a respectat rigorile ce se regăsesc în dispozițiile art. 414, 417 Cod de procedură penală, pronunțîndu-se motivat asupra tuturor argumentelor invocate în apel, ceea ce exclude prezența temeiurilor pentru recurs prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs relevă că, potrivit doctrinei penale, tentativa de omor (art. 27, 145 alin. (1) Cod penal), este posibilă în prezența intenției directe, nu și a celei indirecte. Iar în împrejurările, cînd se stabilește că făptuitorul a manifestat intenție directă indeterminată, calificarea trebuie făcută în funcție de rezultatul real survenit (de exemplu conform art. 151 sau 152 Cod penal, ori conform art. 78 Cod contravențional).

În prezenta speța, potrivit probelor administrate, Colegiul penal reține declarațiile părții vătămate, Cornilov G., date în cadrul judecării cauzei în instanța de apel (f.d. 152-154), deoarece nu a fost audiat la judecarea cauzei în prima instanță, aceasta a declarat că, inculpatul l-ar fi lovit direct în regiunea capului, dacă nu ar fi oprit lovitura, iar foarfecile erau de dimensiune mică pentru tăiat unghii.

Din declarațiile martorului, Golban Gh., date în instanța de apel, se reține că la momentul deplasării acestuia la fața locului, inculpatul nu era agresiv, fiind în stare de ebrietate alcoolică ușoară, iar partea vătămată era speriată, de faptul că ar putea fi lovit în ochi.

Conform concluziilor raportului de expertiză medico-legală nr. 84 din 11.02.2013 (f.d. 13), la partea vătămată au fost depistate vătămări corporale neînsemnate.

În ședința instanței de apel, fiind audiat expertul medicul-legist, Macrițchi S., (f.d. 171) acesta a explicat că el a efectuat expertiza medico-legală, în cauza dată și o susține, menționând că dacă lovitura era îndreptată în regiunea gâtului, cu foarfeca prezentată putea fi provocată hemarogie periculoasă pentru viață, iar în cazul aplicării loviturii în regiunea tâmplei, nu puteau fi provocate leziuni corporale grave și periculoase, decât doar o plagă.

Din declarațiile inculpatului, audiat în instanțele de fond și apel, rezultă că acesta a avut în mâini foarfece pentru unghii, însă în urma altercației cu partea vătămată, din motiv că s-a speriat pentru securitatea sa, fiind transportat pe un itinerar necunoscut, nu a avut intenția de a aplica vre-o lovitură fatală.

Teoria juridică specifică că, intenția de a săvârși omorul se poate deduce din împrejurările de fapt cum ar fi: folosirea unor mijloace apte de a produce moartea (ținând seama de felul mijloacelor, dimensiunile, soliditatea, greutatea acestora); locul sau regiunea corporală unde s-au aplicat loviturile ori asupra căreia s-a acționat; numărul intensitatea și repetabilitatea loviturilor și altor acte de violență exercitate asupra victimei; perseverența făptuitorului în exercitarea violențelor; natura relațiilor dintre făptuitor și victimă anterioare săvârșirii faptei; atitudinea făptuitorului după săvârșirea faptei (a încercat să dea un prim ajutor victimei sau a lăsat-o în starea în care a adus-o); locul și timpul săvârșirii infracțiunii; particularitățile victimei; alte împrejurări preexistente, concomitente sau subsecvente. Împrejurările în cauză nu au relevanță în sine privite în mod individual sau invariabil, ci numai de la caz la caz și apreciate în ansamblu.

Astfel, analizând în cumul toate împrejurările de fapt în prezenta speță, Colegiul reține că, inculpatul a folosit ca mijloc un foarfecă de dimensiuni mici, pentru tăiat unghii; lovitura a fost îndreptată mai aproape de regiunea capului, adică a zonei osoase a tâmplei; inculpatul nu a manifestat perseverență în exercitarea violenței; faptul că după altercație fiind speriat a început să fugă, iar după convingerile părții vătămate s-a întors și au așteptat poliția. Toate aceste circumstanțe de fapt, în opinia instanței de recurs conduc la concluzia, că inculpatul și partea vătămată, interpretând fiecare în felul său împrejurările existente și anume, primul sperându-se că șoferul îl va ataca pentru faptul că nu avea bani pentru călătorie, iar cel de-al doilea că pasagerul l-a atacat pentru că nu dispune de surse bănești pentru a se achita, în așa mod spontan a avut loc o altercație, în rezultatul căruia s-au produs la partea vătămată, Cornilov G., vătămări corporale neînsemnate, însă o intenție directă bine determinată pentru a săvârși omor, în prezenta speță nu se întrevăde.

Generalizând cele expuse mai sus, Colegiul lărgit, apreciază ca juste concluziile primei instanțe și instanței de apel, privind încetarea procesului penal, cu constatarea în acțiunile lui Ceaica N., a consecințelor de fapt survenite, ce se încadrează în norma art. 78 alin. (2) Cod contravențional, *vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale*.

Prin urmare, Colegiul consideră că prima instanță și instanța de apel au ținut cont de prevederile art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, ce stipulează că, *sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată*, precum și de norma art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, ce statuează că, *concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului*.

În consecință, instanța de recurs constată că, nici temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care a fost invocat de procuror, nu și-a găsit confirmarea în prezenta cauză.

De menționat este și acel fapt că, din conținutul recursului declarat, Colegiul atestă critici privind aprecierea eronată a probelor de către prima instanță și instanța de apel, însă aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept, de către aceste instanțe, iar dezacordul părților în acest sens nu constituie temei pentru desființarea unei hotărâri judecătorești și temei pentru recurs deoarece nu este prevăzut în alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit concluzionează că recursul declarat de procuror este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E:

Se respinge, ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costaș Valentina, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui **Ceaica Nikon Nicolae**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 24 februarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun